

Gedachtewisseling betreffende het beheersen van wateroverlast in het kader van een integraal waterbeleid

**Joke Schauvliege,
Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw**

16 februari 2016

Overzicht

Aanpak wateroverlast
in Vlaanderen

De overstromingen van
15 – 17 januari 2016

Verdere opvolging wateroverlast

Vlaamse
Regering

Aanpak wateroverlast in Vlaanderen

Stroomgebiedbeheerplannen: gecoördineerde aanpak

Transitie naar meerlaagse waterveiligheid (MLWV)

- Protectie
- Preventie
- Paraatheid

Stroomgebiedbeheerplannen: een gecoördineerde integrale aanpak

➔ Uitvoering Kaderrichtlijn Water en Overstromingsrichtlijn

- Vastgesteld door Vlaamse Regering op 18 december 2015
- Invulling algemene principes integraal waterbeleid zoals verwoord in de waterbeleidsnota
 - Acties en maatregelen op basis van integrale visie en strategie
 - Afstemming tussen verschillende waterbeheerders via CIW
 - Van vasthouden – bergen – afvoeren naar een meerlaagse waterveiligheid
- Tijdshorizon: 2016-2021
 - Overstromingsrichtlijn: 2050

Aanpak wateroverlast in Vlaanderen

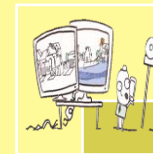
Protectie

- Water vasthouden aan de bron
- Investeringswerken
- Ruiming
- Intelligente sturingssystemen

Preventie

- Naar een duurzaam ruimtelijk waterbeleid (signaalgebieden)
- Watertoets
- Kennisopbouw overstromingsbestendig bouwen

Paraatheid

- Informatieplicht
- Portalsite en voorspellingsmodellen
- Calamiteit- en crisisoefeningen
- Nood- & interventieplanning

Transitie naar een meerlaagse waterveiligheid

Aanpak wateroverlast in Vlaanderen

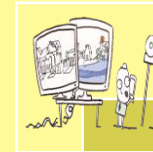
Protectie

- Water vasthouden aan de bron
- Investeringswerken
- Ruiming
- Intelligente sturingssystemen

Preventie

- Naar een duurzaam ruimtelijk waterbeleid (signaalgebieden)
- Watertoets
- Kennisopbouw overstromingsbestendig bouwen

Paraatheid

- Informatieplicht
- Portaalsite en voorspellingsmodellen
- Calamiteit- en crisisoefeningen
- Nood- & interventieplanning

Transitie naar een meerlaagse waterveiligheid

Vlaamse
Regering

Water
vasthouden aan
de bron

➔ Sterke inzet op hergebruik en infiltratie van regenwater

- Privédomein: infiltratieplicht via hemelwaterverordening (01/01/2014)
- Openbaar domein: infiltratieplicht verfijnd via technische toelichting (02/07/2014)

rapport

Technisch achtergronddocument bij de gewestelijke stedenbouwkundige verordening hemelwater

Water
vasthouden aan
de bron

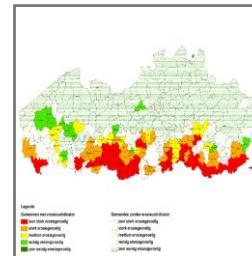
➔ **erosiemaatregelen**

- Erosiebesluit: sinds 2002 subsidies voor gemeenten:

**gemeentelijk
erosiebestrijdingsplan in
vrijwel alle erosiegevoelige
gemeenten (110)**

**een erosiecoördinator
ondersteunt de meeste
gemeenten (95) voor de
uitvoering van gemeentelijke
erosiebestrijdingswerken**

**2002-2014: 162 gemeentelijke
erosiebestrijdingsprojecten (vnl.
aarden dammen met
erosiepoel, bufferbekkens en
buffergrachten)**

Aanpak wateroverlast in Vlaanderen

PROTECTIE

Water
vasthouden aan
de bron

➔ relevante beleidsinitiatieven erosiemaatregelen

GLB

uitbreiding areaal landbouwpercelen
met verplichting
erosiebestrijdingsmaatregelen

de vergroening van de bedrijfstoelage

voorbereiding steun voor bedrijfsadvies
(KRATOS), met module 'bodem'

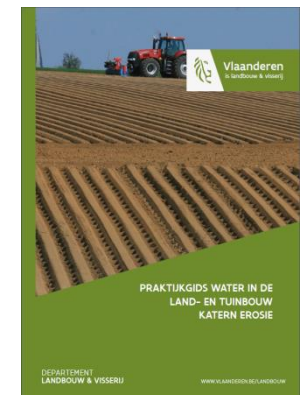
VLIF

Productieve investeringen: 30% steun
voor machines die bijdragen aan de
bodemkwaliteit

niet-productieve investeringen: voorstel
voor 100% steun voor aanleg van
erosiedammen uit plantaardige
materialen.

PDPOIII

afsluiten van beheerovereenkomsten
voor 5 jaar voor erosiebestrijding

- ➡ Zie presentatie voor beleidsdomein MOW, onder voogdij van Minister Weyts
- ➡ Zie presentatie Vlaamse Milieumaatschappij

Aanpak wateroverlast in Vlaanderen

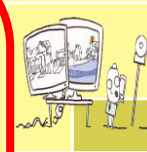
Protectie

- Water vasthouden aan de bron
- Investeringswerken
- Ruiming
- Intelligente sturingssystemen

Preventie

- Naar een duurzaam ruimtelijk waterbeleid (signaalgebieden)
- Watertoets
- Kennisopbouw overstromingsbestendig bouwen

Paraatheid

- Informatieplicht
- Portaal site en voorspellingsmodellen
- Calamiteit- en crisisoefeningen
- Nood- & interventieplanning

Transitie naar een meerlaagse waterveiligheid

Aanpak wateroverlast in Vlaanderen

PREVENTIE

Naar een duurzaam
ruimtelijk waterbeleid

Signaalgebieden

➔ uitvoering conceptnota signaalgebieden

➔ (verdere) uitbouw flankerend beleid

Rubiconfonds

- ondersteuning lokale besturen voor planningsinitiatief (signaalgebieden)
- subsidiëring planschade-vergoedingen voor behoud waterbergings-capaciteit en terugdringen overstromingsrisico's

Instrumentenmix

- 'instrumentenkoffer': plannen en projecten sneller realiseren
- grondverwervings- en grondmobiliteits-instrumenten
- inrichtings- en beheerinstrumenten ter verhoging van waterbergend vermogen

Beleidsplan Ruimte Vlaanderen

- meer bewegings-ruimte voor rivier- en beekvalleien
- fysisch systeem is bepalend voor ruimtelijke ontwikkelingen
- pilootproject Denderland zoekt quick-wins voor wateroverlast Dendervallei

➔ draaiboek opmaak en actualisatie kaart overstromingsgevoelige gebieden

(CIW 7 mei 2015)

- Info opbouw watertoetskaart
- Kader wijzigingen watertoetskaart
- Uniforme werkwijze voor karteringen
 - kartering overstromingsevents door de bekkensecretariaten
 - betrokkenheid lokale besturen bij controle gewijzigde contouren overstroomde gebieden

➔ permanente optimalisatie watertoetsinstrument

- ondersteunende modules
 - module promoten hemelwatergebruik (compensatie grotere hemelwaterput)
 - module 'machtigingen' voor werken aan waterloop of in 5m-zone
- verhoging bruikbaarheid
 - integratie aanstiplijst GSV hemelwater
 - watertoets-checklist waarmee initiatiefnemer kan aangeven hoe project rekening houdt met effecten op watersysteem

Start
webtoepassing watertoets

Kennisopbouw
overstromings-
bestendig
(ver)bouwen

➔ pilootgebieden waterrobuust bouwen

- preventieve aanpak bij bestaande gebouwen: particuliere beschermingsmaatregelen
- onderzoek Beersel en Sint-Genesius-Rode (studie VMM 2013 - voorjaar 2015)

➔ Van projectervaring naar infofiches “waterrobuust maken van woningen”

➔ Onderzoek naar de mogelijkheden voor verdere implementatie

➔ Waterconsulent NAV: waterbewust bouwen

Kennisopbouw
overstromings-
bestendig
(ver)bouwen

Waterconsulent

www.nav.be > De kennisdatabank > Waterconsulent

navweb
sectorinformatie voor de architect

Support door het NAV waterconsulentenproject voor iedere architect

Met de steun van de Vlaamse Overheid werd het project 'Consulent waterbewust bouwen' op 29 juli 2015 verdergezet. Dit project helpt architecten bij het maken van doordachte keuzes voor waterrobuust bouwen en de waterhuishouding van een nieuwbouw of verbouwing.

Alle architecten, ongeacht ze aangesloten zijn bij een beroepsfederatie, kunnen beroep doen op deze dienstverlening.

Aanspreekpunt?

Aanspreekpunt voor het project is ir-arch. Julie Alboort. In de uitvoering zal ze worden bijgestaan door een expertenteam, een stuurgroep, en kan ze beroep doen op de logistieke diensten van NAV.

Ir-Architect Julie Alboort
Consulent Waterbewust bouwen
050 47 46 77
julie.alboort@nav.be

- Helpdesk voor architecten en bouwprofessionals
- sinds medio 2013
- subsidies LNE
- verschillende onderdelen van het watersysteem, o.a.
 - waterrobuust bouwen
 - Waterhuishouding nieuwbouw of verbouwing
 - toepassing GSV hemelwater

Aanpak wateroverlast in Vlaanderen

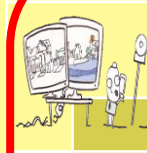
Protectie

- Water vasthouden aan de bron
- Investeringswerken
- Ruiming
- Intelligente sturingssystemen

Preventie

- Naar een duurzaam ruimtelijk waterbeleid (signaalgebieden)
- Watertoets
- Kennisopbouw overstromingsbestendig bouwen

Paraatheid

- Informatieplicht
- Portaal site en voorspellingsmodellen
- Calamiteit- en crisisoefeningen
- Nood- & interventieplanning

Transitie naar een meerlaagse waterveiligheid

Vlaamse
Regering

➔ evaluatie informatieplicht

Informatieplicht

- bevraging notarissen en immokantoren (i.s.m. CIB & notariaat) over o.a.:
 - duidelijkheid terminologie
 - opzoeken informatie
 - impact op vastgoedtransacties
 - voorstellen tot verbetering
- eerste resultaten tegen CIW maart 2016
- globale evaluatie informatieplicht tegen CIW oktober 2016

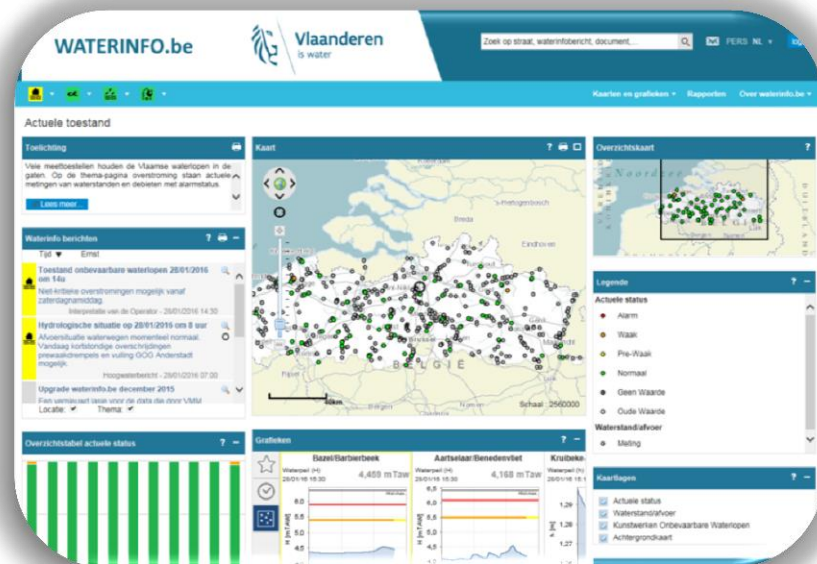
Vlaamse
Regering

➔ verdere uitbouw portaalsite

www.waterinfo.be

- module informatieplicht met mogelijkheid tot afprint
- Mobiele versie (app)
- toegankelijke handleiding

Portaalsite en
voorspellings-
modellen

➔ Noodzaak van calamiteits- en crisisoefeningen bij alle waterbeheerders

Calamiteits- & crisisoefeningen

Voorbeeld: Crisisoefening Sirius
(9/10/2015)

met betrokkenheid van
waterbeheerders, crisisdiensten,
noodplanning gouverneur,

Aanpak wateroverlast in Vlaanderen

Preventie

Protectie

Paraatheid

Communicatie MLWV

➔ “Hoog water zonder kater”

- symposium Meerlaagse Waterveiligheid (16 november 2015)
(organisatie: CIW)

Aanpak wateroverlast in Vlaanderen

Preventie

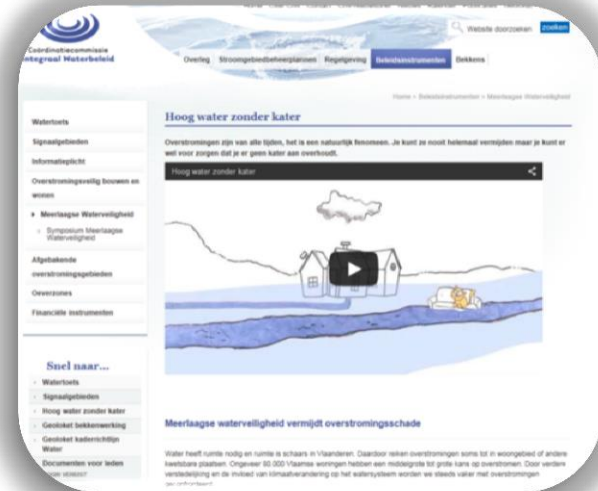
Protectie

Paraatheid

Communicatie MLWV

➔ “Hoog water zonder kater”

- www.hoogwaterzonderkater.be
- animatiefilm
- ontsluiten & actualiseren kennisopbouw via webomgeving
- opmaak communicatieplan meerlaagse waterveiligheid (MLWV) (tegen eind 2016)

Aanpak wateroverlast in Vlaanderen

Preventie

Protectie

Paraatheid

Opmaak leidraad MLWV

➔ voorbereiding leidraad MLWV

timing: eind 2017 CIW

-
- uitwerking van riviercontracten in een aantal pilootgebieden zoals Maarkebeek
 - omzetting principes MLWV in concrete acties op het terrein
 - obv ervaringen pilootgebieden leidraad met richtlijnen voor (lokale) overheden i.f.v. creëren draagvlak acties en responsabiliseren actoren

Aanpak wateroverlast in Vlaanderen

Omgaan met
restrisico's

➡ overleg met verzekeringssector

**Luik 2: de wateroverlast
van 15 – 17 januari 2016:
Toelichting door VMM**

**Luik 3: Verdere
opvolging
wateroverlast:
Toelichting door VMM**

